

T: Wymiarowanie rysunków technicznych

Wymiarowanie jest to podawanie wymiarów przedmiotów na rysunkach technicznych za pomocą linii, liczb i znaków wymiarowych.

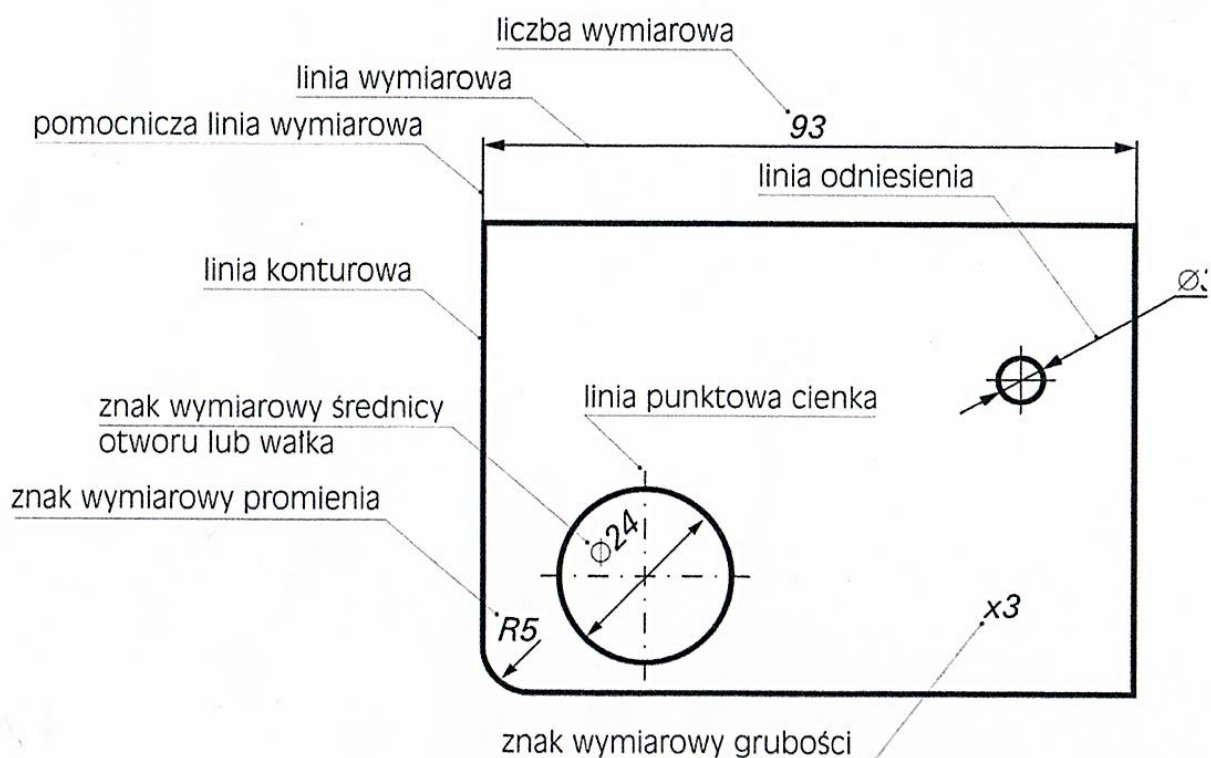
Aby można było skonstruować przedmiot według rysunku technicznego, trzeba zamieścić na nim informacje o wymiarach, czyli go zwymiarować. W tym celu stosuje się linie, znaki i liczby wymiarowe. Linie wymiarowe należy rysować w odległości nie mniejszej niż 10 mm od krawędzi przedmiotu.

Odległość pomiędzy równoległymi liniami wymiarowymi powinna wynosić co najmniej 7 mm. Z obu stron linii umieszcza się znaki ograniczenia - czarne groty, kropki lub ukośne kreski.

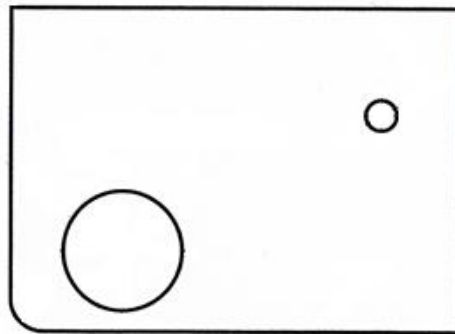
Liczby wymiarowe zapisuje się około 1 mm nad linią wymiarową, w połowie jej długości. Wszystkie wielkości są podawane w milimetrach, jednak na rysunku nie stosuje się oznaczenia jednostki. Nie określa się również wymiarów oczywistych oraz takich, które można obliczyć z pozostałych wymiarów.

Ogólne zasady wymiarowania w rysunku technicznym maszynowym dotyczą:

- linii wymiarowych i pomocniczych linii wymiarowych
- strzałek wymiarowych
- liczb wymiarowych
- znaków wymiarowych

Proszę zwrócić uwagę, że linią grubą rysujemy jedynie linie kształtu (linie gabarytowe):

Pozostałe są liniami cienkimi, bez względu czy są proste zaokrąglone. Podobnie jak i cyfry, znaki wymiarowe czy linie pomocnicze.

Każdy rysunek techniczny musi być wykonany zgodnie z zasadami wymiarowania, które pozwalają na czytelne przedstawienie wykonanych pomiarów.

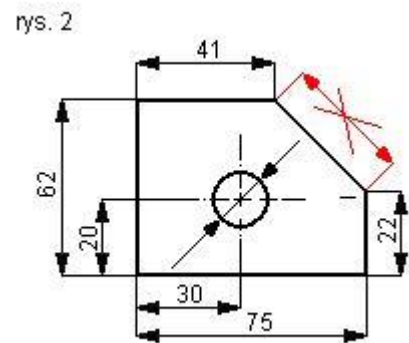
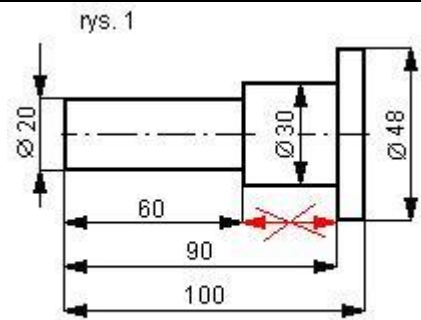
Zasada wymiarów koniecznych	
Zawsze podajemy wymiary gabarytowe (zewnętrzne). Wymiary mniejsze rysujemy bliżej rzutu przedmiotu. Zawsze podajemy tylko tyle i takich wymiarów które są niezbędne do jednoznacznego określenia wymiarowego przedmiotu. Każdy wymiar na rysunku powinien dawać się odmierzyć na przedmiocie w czasie wykonywania czynności obróbkowych.	wymiary gabarytowe

Zasada nie powtarzania wymiarów	
Wymiarów nie należy nigdy powtarzać ani na tym samym rzucie, ani na różnych rzutach tego samego przedmiotu. Każdy wymiar powinien być podany na rysunku tylko raz i to w miejscu, w którym jest on najbardziej zrozumiały, łatwy do odszukania i potrzebny ze względu na przebieg obróbki.	wymiar powtórzony

Zasada niezamykania łańcuchów wymiarowych

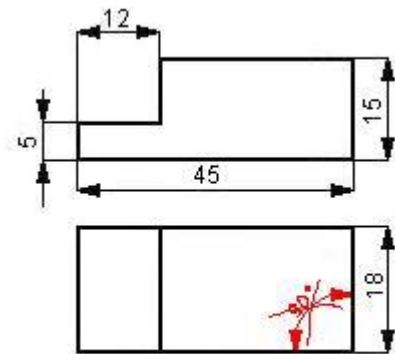
Łańcuchy wymiarowe stanowią szereg kolejnych wymiarów równoległych (tzw. łańcuchy wymiarowe proste - rys. 1) lub dowolnie skierowanych (tzw. łańcuchy wymiarowe złożone - rys. 2)

W obu rodzajach łańcuchów nie należy wpisywać wszystkich wymiarów, gdyż łańcuch zamknięty zawiera wymiary zbędne wynikające z innych wymiarów. Łańcuchy wymiarowe powinny więc pozostać otwarte, przy czym pomija się wymiar najmniej ważny.

Zasada pomijania wymiarów oczywistych

Pomijanie wymiarów oczywistych dotyczy przede wszystkim wymiarów kątowych, wynoszących 0° lub 90° , tj. odnoszących się do linii wzajemnie równoległych lub prostopadłych.

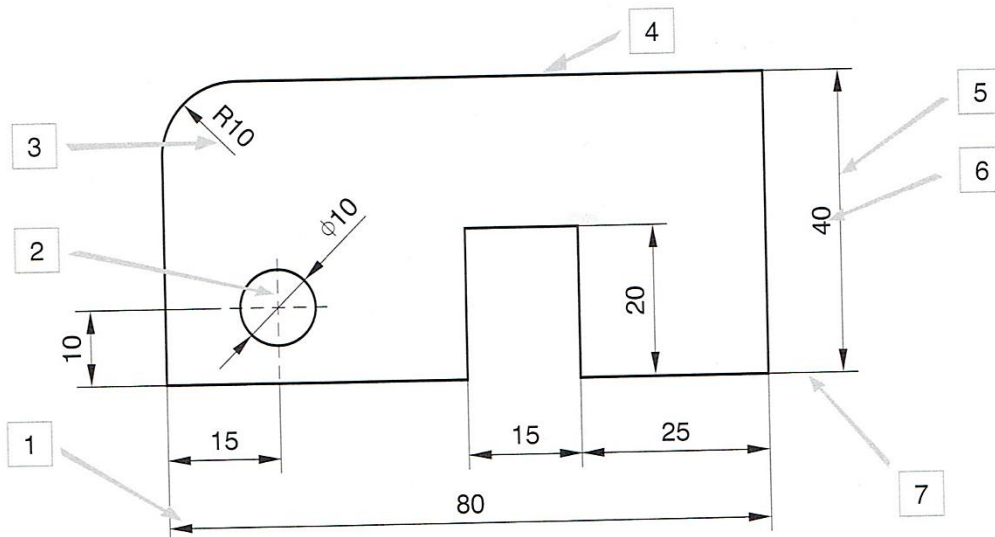

Wymiarowanie nie jest trudne ale wymaga dużej cierpliwości podczas zdejmowania pomiarów, podobnie jak z każdym innym rodzaje pomiarów np. miara ubioru, musimy zrobić to jak najdokładniej. Im bardziej nasz opis będzie estetyczny i dokładny tak i będzie się prezentował.

ĆWICZENIE 1

Nazwij poszczególne elementy zwymiarowanego rysunku technicznego, oznaczone cyframi. Skorzystaj z podanych niżej wyrażeń.

linia wymiarowa, pomocnicza linia wymiarowa, liczba wymiarowa, oś symetrii,
linia gruba ciągła, promień, znak ograniczenia

SPRAWDŹ SIĘ

Wskaż właściwe dokończenie każdego zdania.

- Linie wymiarową rysuje się
 - co najmniej 10 mm od odcinka, który jest wymiarowany.
 - w dowolnej odległości od wymiarowanej krawędzi przedmiotu.
 - możliwie jak najbliżej wymiarowanego odcinka.
- Zakończenia linii wymiarowych oznacza się
 - pionowymi kreskami.
 - krzyżkami w kolorze czerwonym.
 - grotami, ukośnymi kreskami lub kropkami.
- Liczby wymiarowe umieszcza się w odległości około 1 mm
 - pod linią wymiarową.
 - nad linią wymiarową.
 - nad wymiarowanym odcinkiem.
- Linie wymiarowe na rysunku technicznym
 - mogą się przecinać.
 - muszą się przecinać.
 - nie mogą się przecinać.